

Пише:
Сјаса
Бошњак

Ванкувер, јули 2009.

Sve je više srpskih pisaca u Kanadi koji prelaze da pišu na engleskom i na taj način postaju kanadski pisci. Sve je više i onih koji za svoje pisanje dobijaju prestižne kanadske nagrade. Pre dve godine je to pošlo za rukom Draganu Todoroviću iz Toronta (o čemu smo detaljno pisali), a nedavno Katarini Jovanović, koja već petnaest godina sa porodicom živi u Vanuveru. Katarina je za svoju knjigu *The King Has Goat Ears* dobila nagradu iz fonda *BC Book Prizes*. Nagrada nosi ime po Kristi Haris poznatoj kanadskoj dečijoj spisateljici i dodeljuje se u kategoriji ilustrovane dečije knjige. Katarina je svoju knjigu napisala na osnovu srpske narodne priče *U cara Trajana kozje uši* s tim što je promenila imena glavnim junacima u priči, pa je tako npr. car Trajan postao kralj Bojan. Pored ovih izmena Katarina je promenila osnovnu poruku priče i konstruisala je oko ideja da ljudi treba da budu prihvaćeni onakvim kakvi jesu od strane društva, ali pre svega od samih sebe - što se u psihologiji naziva *self-concept*, odnosno svest o samom sebi. Ovo je naročito važno u periodu ranog detinjstva kada se ljudska ličnost formira. Motivaciju za pisanje knjige *The King Has Goat Ears* Katarina je pronašla i u svom svakodnevnom poslu, koordinatora programa za useljeničke porodice i decu sa specijalnim potrebama. Knjigu je objavila izdavačka kuća *Tradevind Books*, a ilustrovao je jedan od najboljih kanadskih dečijih ilustratora Felipe Beha. Uspeh svoje, a i svih dobrih dečijih knjiga, Katarina je možda najbolje objasnila rečima iz govora prilikom dodele nagrade, gde je naglasila *da se dobra dečija knjiga ne dopada samo detetu u svakoj odrasloj osobi, nego i odrasloj osobi u svakom detetu.*

Neposredno posle dobijanja nagrade Katarina je napravili promotivnu trneju po osnovnim školama u severnoj Britanskoj Kolumbiji, a ovih dana knjigu promovise u Vanuveru. Potpisnik ovih redova imao je zadovoljstvo da prisustvuje jednoj od tih promocija - 17. juna u knjižari *Book Warehouse* u Jeltauunu. Katarina je zajedno sa još dvoje laureata čitala delove iz svoje knjige i odgovarala na pitanja publike. Pored nje u promociji su učestvovali i pesnikinja Dafne Marlat i doktor medicine Gabor Mate, koji je opisao svoja iskustva u lečenju narkomanije. Iskristili smo ovu priliku da Katarini čestitamo na nagradi i da je ponešto priupitamo:

Kišobran: Dobiti kanadsku nagradu za knjigu napisanu na engleskom jeziku za mene je neverovatan uspeh, pa povodom toga - najsrdačnije čestitam. To je još pošlo za rukom pre dve godine i Draganu Todoroviću iz Toronta. Kako stvari stoje kanadska literatura tek treba da se pripremi za talas talentovanih pisaca poreklom iz Srbije. Koliko je bilo teško da se literarno izraziš na stranom jeziku?

David mi je rekao da jednostavno nije želeo sebe da ponovo izmišlja kao pisca u drugom jeziku. Da li osećaš neku vrstu tuge što si na neki način "izneverila" svoj maternji jezik, te što svoj literarni svet gradiš i što ćeš graditi na stranom jeziku?

K. Jovanović: To je isto kao i emigracija, tj. dolazak iz jedne zemlje u drugu. Da bi pisac sebe formirao on mora da odraste u jednom jeziku i da godinama radi na tome. Meni se čini

je za mene bilo jedno fenomenalno iskustvo, jer su ta deca posle postavljala mnogobrojna pitanja. a jednom prilikom ih je učiteljica zamolila da nacrtaju scenu iz knjige koja ih se najviše dojmila. Većina je naslikala scenu u kojoj mladi berberin govori svoju tajnu rupi u zemlji. Ideja moje verzije ove priče je da čovek treba da prihvati sebe onakvim kakav je, što se na kraju priče dešava sa kraljem Bojanom. Znači, priča se završava drugačije nego što je to u originalu.

Kišobran: Nagrada koju si dobila je u kategoriji *ilustrovane* dečije knjige. Jesi li ti odabrala ilustratora ili je to obavio izdavač? Kakva je bila vaša saradnja na knjizi?

K. Jovanović: Ovde je pravilo da izdavači odlučuju o svemu, pa je tako moj izdavač odabrao ilustratora. Često se dešava da su pisci isfrustrirani tim izborom, ali ja sam imala sreće. Felipe Beha je marokanskog porekla, živi u Montrealu i spada među najpoznatije ilustratore dečijih knjiga u Kanadi. Do sada je ilustrovao preko sto knjiga. Njemu se priča od prvog trenutka dopala i on je sa velikim zadovoljstvom to ilustrovao, pa čak misli da mu je to do sada najbolja knjiga koju je uradio. Felipe ima jako dobar smisao za humor, koji je vrlo sličan našem, pa je neke detalje u priči zaista potrefio npr. to da su berberi u dvorcu imali svoju omiljenu svinju, pa im on stavlja češalj u ruke da kao češljaju svinje...

Kišobran: U Srbiji si se takođe bavila pisanjem, a radili si na Radio Beogradu. Reci nam nešto o tome.

K. Jovanović: Radila sam u Kulturnoj redakciji *Dvestadvojke*, vodila sam emisiju *Krug dvestadvokom* i noćni program. Pratila sam likovne izložbe i sve što je bilo u vezi sa umetnošću u Beogradu, pisala sam tekstove za kataloge... Diplomirala sam sociologiju i ta diploma mi je ovde bila priznata. Dopunila sam je diplomom iz predškolskog obrazovanja za decu sa specijalnim potrebama. Trenutno radim kao koordinator programa za porodice imigranata i izbeglica.

Kišobran: Pripremaš li neku novu knjigu?

K. Jovanović: Pišem roman i strašno sam isfrustrirana što nemam vremena za to. U poslednje vreme sam angažovana oko prezentacije knjige *The King Has Goat Ears*. Za mene je to završena stvar, ali ne i za mog izdavača jer knjigu treba plasirati kod što više čitalaca. Nadam se da će moja sledeća knjiga biti prevedena na srpski i da će izaći tamo.

K. Jovanović: Ja sam počela da objavljujem ovde na engleskom neposredno po dolasku u Kanadu, pre petnaestak godina, i još sam tada dobila jednu nagradu za poeziju. Pesmu sam poslala pod šifrom i na dodeli su svi bili iznenađeni kada su čuli moj akcenat i kada su shvatili da sam ja novopridošli imigrant. U međuvremenu sam još dva puta dobila nagradu za poeziju, a ovo je prva za dečiju prozu. Ja sam još i u Srbiji pisala i bila nagrađivana za poeziju, a kada sam došla ovde shvaila sam da pisanje na engleskom ne zavisi samo od poznavanja jezika, već da je pisanje zasnovano na određenom načinu razmišljanja i pripadanja određenoj kulturi. U jednom trenutku sam bila prestala da pišem jer se više nisam osećala komotno ni u jednom jeziku.

Kišobran: Neki naši pisci u Kanadi su ostali verni maternjem jeziku npr. David Albahari i Vladimir Tasić.

da su moj prethodni život i karijera jedna inkarnacija. Ne znam koji je život bolji - onaj stari ili ovaj novi? Moj stari život je u jednom trenutku prestao, ali ga se ja još uvek sećam. Pisati na srpskom podrazumevalo je i drugu vrstu emocija.

Kišobran: Zašto si kao inspiraciju za dečiju knjigu uzeli bajku *U cara Trajana kozje uši*?

K. Jovanović: Ja već godinama radim sa decom koja imaju specijalne potrebe. Htela sam da napišem knjigu koja će toj deci, koja se osećaju drugačijom od ostalih, da pomognem da povrate samopouzdanje. S druge strane, htela sam da oživim tu našu lepu narodnu priču i da je predstavim ljudima sa engleskog govornog područja. Posle dobijanja nagrade mi smo imali turneju po severu Britanske Kolumbije gde smo obilazili škole i čitali đacima. To